

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

DE RAAD

ZITTING 2023-2024

12 DECEMBER 2023

VRAAG OM UITLEG

**Commissie voor Cultuur, Jeugd en Sport
van dinsdag 12 december 2023**

INTEGRAAL VERSLAG

Hebben aan de werkzaamheden deelgenomen:

Vaste leden: Mevrouw Lotte Stoops, de heer Mathias Vanden Borre, Mevrouw Carla Dejonghe, de heer Pascal Smet

Plaatsvervangers: de heer Arnaud Verstraete, mevrouw Khadija Zamouri

INHOUD

1. Vraag om uitleg (R.v.O., art. 59)

- Vraag om uitleg van mevrouw Lotte Stoops aan mevrouw Ans Persoons, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra over Brusselse jeugthuizen

2. Regeling van de werkzaamheden

1. Vraag om uitleg (R.v.O., art. 59)

Voorzitter: de heer Mathias Vanden Borre

Vraag om uitleg van mevrouw Lotte Stoops aan mevrouw Ans Persoons, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra over Brusselse jeugdhuizen

Mevrouw Lotte Stoops (Groen): We weten allemaal dat Brussel veeleer méér jeugdhuizen nodig heeft dan minder. Vele problematieken in de publieke ruimte worden toegeschreven aan het feit dat het jeugdmiddenveld te weinig ontwikkeld is. Jongeren kunnen er zichzelf zijn en dat is belangrijk voor de vorming van hun identiteit. Het is een leerschool in samenwerken, groepsdynamiek aanvoelen, events organiseren. Ze kunnen er fouten maken, maar ook verantwoordelijkheid nemen. Dat we na de problemen van jeugdhuis De Schakel in Sint-Lambrechts-Woluwe, door een beslissing van een gemeentelijk bestuur om het huurcontract op te zeggen, Tongeluk in Ganshoren dreigen te verliezen, is bitter.

De VGC wil net meer ontspanningsruimten aan Nederlandstalige jongeren bieden. Brussel is wat we delen, en ik zou graag weten wat me met onze jongeren al dan niet willen delen. De jeugd in Ganshoren heeft een jeugdhuis nodig. De jeugd van Brussel heeft meer jeugdhuizen nodig. Dus mijn vragen zijn toekomst- en oplossingsgericht.

Wat moet er gebeuren om dit jeugdhuis te houden, en de oprichting van nieuwe jeugdhuizen te stimuleren?

Specifiek voor Tongeluk. Bevoegd cd&v-schepen van Ganshoren geeft aan dat de problemen in het jeugdhuis al lang aanslepen en dat er in het verleden verschillende vergaderingen werden georganiseerd met de betrokken partijen, zoals de VGC, Entree, het kabinet van de Vlaamse minister van Jeugd en de jongeren zelf. Volgens koepelorganisatie Entree was een deel van het probleem dat er geen directe lijn is tussen de jongeren die in het jeugdhuis dingen organiseren en de buurtbewoners.

Heeft u deelgenomen aan de vergaderingen waarvan melding? Hoe komt het dat er niet tot een vergelijk gekomen is? Staan er nieuwe vergaderingen ook met de jeugd en de buurt op stapel om de verloren linken terug aan te halen?

In het Brussels jeugdwerk hebben we ankerplekken nodig voor kinderen en jongeren, zoals jeugdhuizen en werkingen met maatschappelijke kwetsbare jongeren. Elk heeft zijn eigen publiek, zijn eigen dynamiek, zijn eigen locatie. Tegelijk veranderen buurten en verschuiven noden. Deze legislatuur willen we tijd nemen om samen met de actoren te bekijken hoe hun impact binnen het leven van kinderen en jongeren nog straffer kan.

Welke acties heeft u hiervoor ondernomen deze legislatuur?

We gaan verder op zoek naar mogelijkheden binnen het VGC-patrimonium en kijken naar andere opties zoals 22 leegstaande panden die kunnen worden ingevuld of opengesteld als speelruimte. We stemmen af met de andere overheden in het kader van delen van ruimte.

Zijn leegstaande panden deze legislatuur kunnen opengesteld worden voor de Brusselse jeugd? Heeft u met andere overheden samengezeten om ruimte delen? Misschien in het kader van de broedplekken?

De coördinator van Entree sprak over de '*Macht van de Klacht*'. Bestaande feestplekken zouden moeten beschermd kunnen worden, zodat de minste klacht niet leidt tot een sluiting.

Wat heeft u reeds met die oproep gedaan?

Collegelid Ans Persoons: De gemeente Ganshoren heeft het huurcontract met het jeugdhuis vzw Tongeluk opgezegd na herhaaldelijke en niet opgevolgde problemen en klachten over hygiëne, vuilnis, geluidsoverlast, wanbetaling, schade aan het gebouw, druggebruik... Bovendien is de gemeente niet tevreden over het feit dat het jeugdhuis voornamelijk technofestjes organiseert voor jongeren uit heel Brussel.

De overeenkomst met de lokale vzw is opgezegd, wat niet betekent dat de ruimte in de toekomst niet meer kan dienen als jeugdhuis. Dit impliceert wel dat er naar een nieuw beheermodel en vooral beheerder gezocht moet worden. Momenteel plant de gemeente herstellingswerken in het gebouw. De bevoegde schepen, Philippe Beghin, beloofde op korte termijn om, samen met de uitgestoken handen van enkele jongeren en Entree vzw, te bekijken hoe het jeugdhuis weer opengesteld kan worden.

Sinds maart dit jaar heeft de VGC en het bevoegde collegelid verschillende acties ondernomen om de sluiting van het jeugdhuis tegen te gaan.

In maart 2023 hebben we een eerste melding gekregen van problemen in jeugdhuis Tongeluk. Toen heeft de bevoegde schepen van Jeugd telefonisch de Jeugddienst gecontacteerd met de boodschap dat er heel veel klachten waren over het jeugdhuis Tongeluk in de wijk. De VGC nam deel aan een overleg met de gemeente en de jongeren op zaterdag 18 maart 2023. Op dit overleg werden een aantal richtlijnen besproken met de jongeren (i.v.m. zwerfvuil opruimen, tijdig aanvragen van activiteiten, rookverbod, verbod op overnachtingen, beperken lawaai overdag, in orde maken met brandveiligheid...).

Op 1 juni 2023 vond een nieuw overleg plaats, waarbij de VGC-Jeugddienst aanwezig was. Deze afspraken werden herhaald. Bovendien werd ook aangegeven dat de statuten moesten geactualiseerd worden... Op dit overleg was een openheid om nieuwe overeenkomst op te maken.

In juni kregen we een e-mail van de bevoegde schepen van Jeugd met herhaalde klachten (vuilbakken verkeerd wegzetten, gemeente die noodgedwongen weer vuil was gaan ophalen dat buiten lag aan het jeugdhuis, eentonigheid van activiteiten). In de periode juni-oktober 2023 had de Jeugddienst meermaals telefonisch en per mail contact met de gemeente Ganshoren en Entree. Vanuit de VGC namen we hier een bemiddelende rol op. Zo heeft de VGC o.a. aangeboden om via FIX kleine herstellingswerken uit te voeren in het jeugdhuis.

Op 22 september 2023 vond een overleg plaats tussen het kabinet, de VGC en Entree om de uitdagingen rond het jeugdhuis te bespreken. Tijdens dit gesprek onderzochten we de haalbaarheid om het beheer van dit pand bij Entree vzw onder te brengen. Aan Entree werd gevraagd een plan van aanpak uit te werken voor dit jeugdhuis.

Na het gesprek van eind september met de VGC heeft Entree een voorstel gedaan voor een heropstart van jeugdhuis Tongeluk met nieuwe bestuursleden en met duidelijke acties om de relatie met de buurt aan te pakken. Entree heeft dit voorstel begin november 2023 bezorgd aan de gemeente met de vraag om samen te zitten met de VGC en de nieuwe bestuursploeg. De gemeente is hier tot op heden niet op ingegaan.

We rekenen in deze op de beloftes van de Ganshorensche schepen. We staan open voor verder overleg met zowel de gemeente, jongeren, als Entree vzw om de heropening van het jeugdhuis te concretiseren.

Inzake de ondersteuning van de jeugdhuizen sta ik eerst even stil bij het begrip “*jeugdhuis*”. Is een jeugdhuis de bakstenen of de jongeren? Beide gaan volgens mij hand in hand, maar het zijn de jongeren die de bakstenen zoeken om hun werking te kunnen ontplooien. De VGC ondersteunt op beide vlakken. Ook collectieven of jeugdhuizen zonder infrastructuur laten we niet los. Kijk bv. naar jeugdhuis Dar. De Ambrassade trok hier na jaren de stekker uit de plannen om deze jongeren onderdak te geven. Toch blijven we hen erkennen als volwaardig jeugdhuis en blijven we de zoektocht naar een infrastructuur samen met hen verderzetten.

Vele jonge collectieven, die al dan niet ondersteund worden via Entree vzw, ondersteunen we in hun zoektocht naar infrastructuur. Dit doen we op meerdere niveaus. De huidige jeugdinfrastructuur blijft duurzaam ter beschikking voor de jeugd. De VGC neemt hier geregeld een bemiddelende rol op door samen met de jongeren het gesprek aan te gaan met eigenaars. (bv. bij Scouts Ganshoren en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, bij Scouts Ukkel en jeugdhuis Uilekot en de Vereniging Parochiale werken).

De huidige infrastructuur is kwalitatief. Via een overeenkomst met FIX vzw wordt jeugdinfrastructuur permanent gemonitord. De prioritaire werken die FIX aanvat, zijn gefocust op veiligheid, duurzaamheid en hygiëne. FIX werkt ook met een checklist die groepen adviseert hoe de lokalen kunnen verbeteren, zelfs wanneer dit het kunnen van FIX vzw overstijgt (brandveiligheid, keuringen...).

We zoeken actief mee, samen met de stuurgroep “*Nieuw stedelijk engagement*” en de VGC-Jeugdraad naar infrastructuur voor jonge collectieven. Dit kan gaan over tijdelijke ruimte of gedeelde ruimte. We zetten maximaal in op het eigen VGC-patrimonium (vooral school- en sportinfrastructuur, gemeenschapscentra...). Wanneer we nieuwe bouwdoSSIERS starten, behouden we steeds ruimte voor jeugd (zie bv. Gallait met Chiro en D’Broej of Comenius met Chiro Sint Anneke).

We ondersteunen ook Toestand vzw die actief inzet op het activeren van leegstaande ruimte, naast de bezetting van meerdere plekken in de stad, schieten zij ook geregeld te hulp om voor collectieven een plek te vinden (zie de samenwerking met jeugdhuis Dar).

Via investeringssubsidies maken we zowel werken in bestaande, nieuwe, als tijdelijke infrastructuur mogelijk.

Inzake de broedplekken vanuit de Vlaamse overheid kwam geen vraag tot cofinanciering, we zijn in deze beslissing niet betrokken. De oproepen rond broedplekken is een infrastructuuroproep. We appreciëren de inzet van de Vlaamse overheid om te investeren in dergelijke infrastructuurprojecten, maar om een plaats te laten leven en broeden, is investering

in mensen belangrijk. Het is dan ook jammer dat de Vlaamse oproep geen personeelskosten subsidieert.

Voor Kuumba vzw kende de Vlaamse overheid, naast broedplekmiddelen, middelen toe binnen de oproep kwaliteitsvolle jeugdinfrastructuur. Binnen deze oproep is cofinanciering een voorwaarde. De VGC kende aan Kuumba vzw 130 000 euro toe als cofinanciering.

We delen dezelfde conclusie: ruimte in deze stad is schaars, de zoektocht is steeds een uitdaging. De vraag naar tijdelijk gebruik is de laatste jaren meer in opmars. We zorgden voor een reglement dat dit mogelijk maakt. Zowel ik, maar vooral mijn Diensten doen heel hard hun best om voor al het jong engagement een plaats in deze stad te vinden. Indien het kan permanent en exclusief, maar vaak tijdelijk en gedeeld. Bij deze ook een oproep aan alle aanwezige raadsleden om opportuniteiten te scannen en aan mijn kabinet te bezorgen.

Tot slot, een aanpak op maat van de klager of de klacht moet worden vermeden. Het gebeurt steeds vaker dat een aantal klagers een hele levendige infrastructuur onder druk kunnen zetten. Het is een uitdaging om daarmee om te gaan. Er is immers nood aan plaatsen waar jongeren feestjes kunnen organiseren. Dat maakt deel uit van een Brussel dat bruist. Een of twee klagers mogen geen heel project kunnen blokkeren.

Er moet uiteraard gezocht worden naar manieren om met klachten om te gaan en om overlast te vermijden.

Mevrouw Lotte Stoops (Groen): Collega Stijn Bex heeft in het Vlaams parlement minister Benjamin Dalle ondervraagt. Iedereen hoopt dat het jeugdhuis kan blijven bestaan. De minister blijkt Entree te hebben versterkt, maar hij kan zich niet in de plaats van de gemeente stellen.

Er zou veel overlegd worden, maar ik hoor nergens dat de buurt betrokken wordt. Ik vraag me af of er een overleg heeft plaatsgevonden waar zowel de jongeren, Entree, de VGC, Vlaanderen, de gemeente en de buurtbewoners bij betrokken zijn. Ik heb heel sterk het gevoel dat er ernstige wrijvingen zijn tussen de jongeren en de buurtbewoners. Daarom is het belangrijk dat zij samen rond de tafel gaan zitten om tot een aanvaardbare oplossing te komen.

De jongeren geven de bakstenen leven. Dit doen ze nu met nieuwe kunstvormen, zoals *soundsystems*. Dat horen we van een schepen die dit niet OK vindt. Dit werpt bij mij de vraag op in hoeverre de gemeente zich mengt in de artistieke vrijheid van de jongeren.

Net zoals u en iedereen, wens ik dat de jeugdhuizen verder blijven bestaan. Dat moeten we met overleg aanpakken. Vervolgens moeten we ons afvragen hoe we de jeugdhuizen verder uitbouwen. Lokalen verbeteren met FIX is een heel goeie manier. Deelgebruik motiveren, is een andere aanpak waarop we maximaal moeten inzetten. Een euro kan immers maar een keer worden uitgegeven, maar een gebouw kan wel 24 uur gebruikt worden. We hebben hiervan heel mooie *good practices* gezien in de gemeenschapscentra. In de Pianofabriek is er heel veel vertrouwen gegeven aan de buurt en organisaties om de infrastructuur te gebruiken, zonder dat er misbruik is. In het deelgebruik zie ik heel veel potentieel. Er zijn misschien geen mogelijkheden voor bijkomende omkadering, maar onze jeugd bouwt heel wat bruggen om de gemeenschappen dichter bij elkaar te brengen.

Collegelid Ans Persoons: Entree en de nieuwe bestuursploeg van het jeugdhuis staan met open armen klaar om met de buurt in overleg te gaan. Ze willen een oplossing zoeken voor de

problemen. Het is nu wachten op een signaal vanuit de gemeente om het jeugdhuis opnieuw te kunnen gebruiken. De bal ligt in het kamp van de gemeente; het is hun infrastructuur. Zij moeten het sein geven voor overleg en iedereen rond de tafel brengen.

Comenius en Gallait zijn de twee grote sites die de VGC deze legislatuur heeft gecreëerd, samen met scholen en gemeenschapsinfrastructuur en andere gedeelde initiatieven. Op dergelijke grote sites wordt eveneens gekeken of er jeugdhuisen in de buurt zijn op zoek naar een lokaal, zodat ze er ook een plaats kunnen krijgen. Het jeugdhuis dat momenteel nog op zoek is naar een onderkomen is DAR vzw. Daar hopen we heel binnenkort een oplossing voor te vinden.

Mevrouw Lotte Stoops (Groen): Ik denk dat er inderdaad een grote opening is vanuit Entree en de jongeren om met de buurtbewoners en de beleidspartners rond de tafel te gaan zitten en tot een oplossing te komen. Laten we hopen dat de schepen dat hoort en dat hij ook de minister heeft gehoord zodat er heel snel kan overlegd worden. Ik dank u voor uw antwoorden.

- Het incident is gesloten.

2. Regeling van de werkzaamheden

Voorzitter: mevrouw Lotte Stoops

De voorzitter deelt mee dat deze legislatuur nog volgende werkbezoeken gepland zijn:

- de zeescouts, gecombineerd met de raamtentoonstelling ‘Studenten ontdekken de stad dankzij de blik van kinderen, als die nog loopt:
<https://www.erasmushogeschool.be/nl/ehblog/studenten-ontdekken-de-stad-dankzij-de-blik-van-kinderen>;
- jeugdhuis Tongeluk in Ganshoren en een ontmoeting met Entree.

Commissielid Carla Dejonghe roept de commissieleden op om aanwezig te zijn tijdens de werkbezoeken of, wanneer dat niet mogelijk is, zich te laten vervangen door een fractielid.
